

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1624. usque ad annum 1627

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1778

VD18 90118863

§. 3. Austriæ inferioris Protestantæ Ordines adversus Viennense edictum reclamantes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67369)

Sæc. XVII.

A. C. 1624.

§. III.

*Austriæ inferioris Protestantes Ordines adversus Viennense edictum reclamantes.**Lotich. rer. Germ. p. 400. Theatr. Europ. p. 820.*

Hoc Cæsaris edictum Lutherani cives, opifices, famulique Viennæ hærentes pro more suo vilipendebant, magnoque numero Hornaliam identidem ad sectarios cætus, & Præconum declamationes audacter excurrebant: unde horum petulantia irritatus Viennensis Senatus, edictum promulgare cogebatur, in quo exponebat, quod ob Religionis disparitatem Vienna aliæque Cæsaris Provinciæ & Regna bello, fame & vastationibus, nequidem habita Cæsaris reverentia, fuerint desolata, civesque acatholici sub Evangelici exercitii obtentu conventus contra Catholicos coegerint, & violata juramenti sanctitate cum hostibus subdole conspirantes, pacem publicam perturbarint, Catholicisque irreparabile damnum intulerint: Ne ergo sub tam doloso obtentu deinceps tam perversa moliri possent, Senatus promulgari præcepit, ut omnes & singuli cives, opifices, Ministri, & famuli, omnesque, quicumque Viennensis urbis jurisdictioni subessent, sedulo cave-

caverent, „ne denuo extra Viennam, Sæc. XVII.
 „sive Hornaliam, sive ad alium locum A. C. 1624.
 „quemcunque ad sacra, catholicis insti-
 „tutis adversa, facienda excurrant, nisi
 „severis, atque ingentibus pœnis coer-
 „ceri mavelint. Pari opera neque
 „Baptismi, neque matrimoniale fa-
 „crum, more acatholico amplius usur-
 „paretur, eadem severitate pœnæ in de-
 „linquentes constituta, sub spe, futu-
 „rum, ut nemo tam excors inveniatur,
 „qui turbas paci ac quieti, pœnam ve-
 „ro modestiæ, ac commodo suo ante-
 „ferre cupiat.,

Verum Protestantes Austriæ infe-
 rioris Ordines, cum sibi hoc Magistra-
 tus interdicto injuriam irrogari crede-
 rent, famamque suam & conscientiam
 in dubium vocari quererentur, por-
 recto libello supplici, hoc Senatus de-
 cretum sententiæ anno millesimo sex-
 centesimo decimo latæ, Mathiæ Cæ-
 saris indulto, ac Ferdinandi decreto
 adversari, Cæsari exponebant, haud
 memores, quod etsi sectæ libertas fuis-
 set indulta, atque extorta, ex hac ta-
 men gratia nullum eis jus fuisset ena-
 tum, sed quod ea ad concedentis ar-
 bitrium, præcipue ob tam luculentum
 illius abusum, & summam eorum in-
 gratitudinem revocari potuerit: Au-
 dacter insuper a Cæsare petebant, ut

A 5   Sena-

Sæc. XVII. A. C. 1624. Senatus decretum abrogari, atque ob inobedientiam captos Lutheranos absque multa dimitti, eorum gravaminibus remedium afferri, calicis usum restitui, & Prædicantes revocari præciperet. Verum ad arrogans hoc peti- tum Ferdinandus II. Imperator die decima tertia Septembris respondit, quod nihil eorum, de quibus Ordines quererentur, ad eos spectaret, unde nec se aliena in negotia ingererent, nec Religionis causæ se immiscerent. Accepta hac repulsa Ordines denuo Cæsari obstrepentes exponere non dubitarunt, quod suæ sectæ socios defendere omnino cogerentur, cum sæpius imo & novissime ipsemet Cæsar pollicitus esset, Lutheranos suæ sectæ deinceps, eadem libertate, qua sub Mathia I. usuros esse. Horum vero querelas flocci habebat Imperator, haud ignarus, quod Sectarii hac precario indulta libertate tam in Austria quam in Bohemia ad subditorum oppressionem, & rebellionem in ipsum Cæsarem abusi fuissent: Nondum tamen sibi aquiescendum putabant Lutherani Austriæ Ordines, qui rabie sua in Senatum Vienne- nsem versa eidem significabant, quod calumniam & diffamationem, qua ab eo gravati fuissent, justis vindicandi honoris sui stimulis agitati retorque-
rent,

rent, altaque mente repositam habentes injuriam, suo tempore talionis jure vicem repensuri essent. Hac saltem sua temeritate tantum obtinere, ut eorum exemplo ceteri opifices, famulique Lutherani Viennense decretum palam vilipenderent, ac Præpositis suis, juxta Apostoli effatum, esse obediendum, haud ultra memores ad Hornaliana Præconum suorum conventicula turmatim excurrerent: quapropter invalescente horum protervia non modo Viennensis Academiæ Rector suis Academicis novæ hujus sectæ munia vel intra vel extra urbem obire inhibuit, sed etiam Cæsar promulgato edicto Præcones Lutheranos, & Ludimagistros turbarum incentores ex Austriæ Provincia ejicere compulsus est, eo quod *intempestivis suis vociferationibus, atque ad seditiones spectantibus concionibus animos Dynastarum inflammasent, plebemque ad furorem, ipsamque rabiem usque adeo irritassent, ut nedum his sceleribus modum finemque adhucdum ullum statuere cogitarent.* Quoniam vero insuperhabito Cæsaris mandato Helmhardus Jorger Hornalianus Dynasta, qui jam olim turbarum & Bohemicæ rebellionis focius erat, Sectarios conventus ibidem haberi pergeret, hinc Cæsar missis eo Legatis Dynastiam ærario addici,

Sæc. XVII.
A. C. 1624.

Sæc. XVII. dici, seditiosos vero Præcones ocius
 A. C. 1624. inde emigrare jussit, loco illo Canonici-
 cis apud D. Stephanum concessio: Tum vero non pauci fluctuabant inter debiti obsequii leges, & sectæ suæ præjudicia, hinc urgebantur ab ipsa Imperantis æquitate, ac clementia, quæ serius aut citius ad subditorum corda loquitur, illinc terrebantur ab importunis Prædicantium suorum susurris, qui eisdem continuo acclamabant, non alium pro Rege habendum, quam secta Lutheranicam, & qui sub utraque specie communicaret, Ecclesiamque Romanam, Meretricem Babyloniam, & Papam vocitaret Antichristum: inde autem factum, ut illi, apud quos veritatis amor, & legitimi imperii reverentia prævalebat, ejurato errore ad fidem Catholicam temere relictam reverterentur, alii contra, quos oppositæ Religionis odium, & Præconum præstigia in suo fanatismo detinuerant, potius extrema quæque contra Cæsarem tentare præsumerent; hac etiam vesania abrepti, non sine maximo infantium damno Liessam Bohemæ urbem ultro subjectis ignibus exusserunt, ac in saltus, locaque Sylvestria sese receperunt, ut sectam, quam unius hominis ambitio recens invexerat, & effrænis vitæ licentia nutriverat, eo libe-

liberius sectari, seu verius omnes Di-
 vinas & humanas subjectionis debitæ
 leges sub obtentu Religionis, & liber-
 tatis conscientiæ conculcare possent.

§. IV.

*Bonorum Ecclesiasticorum restitutio
 Catholicis facta.*

Aequitas postulabat, ut sedato tu-
 multu bona, quæ Ecclesiasticis
 per iniquam vim a Protestantibus fue-
 re erepta, per debitam restitutionem
 eis vindicarentur: In id præcipue in-
 tentus erat Urbanus VIII. Pontifex Ma-
 ximus, qui datis literis Cæsarem hor-
 tabatur, ut Sedis Apostolicæ jura in
 Præposituram Ecclesiæ Halberstadien-
 sis, quam violatis Germaniæ concor-
 datis Rex Daniæ Filio suo coemptis
 suffragiis contra Ecclesiæ jura addixe-
 rat, admota etiam, si necesse foret,
 armorum potentia tueri vellet: Cæsar
 itaque non modo Regem, ut a suo
 proposito desisteret, monuit, sed etiam
 Halberstadiensi Capitulo nefarii illius
 decreti, vi cujus Præpositus & Cano-
 nici Catholici fuere rejecti, revocatio-
 nem præcepit, ipsosque S. Francisci
 Religiosos monasterio suo restitui vo-
 luit. Insuper Pseudo-Archiepiscopum
 Magdeburgensem ad restituendam Al-
 tenbal-

Sæc. XVII.
 A. C. 1624.

*Carafa com.
 de Germ.
 rest. Struv.
 Corp. per.
 10. Sect. 9.*